

Hvordan monterer jeg sejlbådens mast?

Større master skal monteres på båden ved hjælp af en mastekran. Det er normalt ikke vanskeligt, hvis masten er grundigt forberedt, når båden skal rigges. Man skal være mindst to personer om arbejdet; en til at styre mastekranen og en til at håndtere masten.

Forberedelse:

Hvis det er første gang, du skal montere en mast, er det en god idé at vælge et tidspunkt, hvor der ikke er lang kø til mastekranen – så har du tid og ro til at gøre det i dit eget tempo. Selvom der er kø til mastekranen, skal du ikke forhaste dig. Benyt dig af, at sejlerfolket generelt er hjælpsomme mennesker, der gerne giver en hånd med, hvis det er nødvendigt. Det kan være en god idé at have en erfaren hjælper med den første gang, du rejser en mast.

Når masten skal monteres, er det bedst at vælge en dag uden for megen blæst eller for store dønninger. Båden skal helst ligge nogenlunde roligt. Hvis det er en mindre båd, skal du være lidt forsigtig, når du bevæger dig rundt på båden, inden masten er tilstrækkeligt fastgjort.

Læg først masten på bukke, og gennemgå den grundigt for defekter og mangler. Er mast og beslag intakte og sunde, kan salingshorn, vanter og stag monteres. Sæt windex og antenne på plads. Kontroller om toplanternen virker. Aluminiumsmaster skal rengøres og behandles med voks, så metallet beskyttes mod korrosion.

Det gælder om at have helt styr på vanter, stag og fald, inden masten løftes. Hvis et vant eller stag havner forkert, risikerer du senere at skulle i masten for at rede trådene ud. Tag fat i hvert enkelt vant og stag, så det ligger rigtigt. Start fra mastetoppen, og følg dem nedefter.

Sur vanter og stag fast i den nederste del af masten. Wirerne kan give ridser, så det er en god idé at beskytte masten med et stykke tekstil. Sur vanter og stag, så du er sikker på, at de ikke løsnes under løftet; en frit svingende wire kan slå meget hårdt. Der er også en god idé at sikre sig, at alle fald er fastgjort, så de ikke glider ind i masten, når den løftes.

Har du fald til klubstander m.m. under dine salingshorn, er det lettest, hvis de kommer på plads, inden masten rejses. Når masten er klargjort, kan den transporteres til mastekranen. Placer masten på bukke med hulkelen (rillen til storsejlet) nedad, og vend masten, så mastefoden kommer til at pege samme vej som stævnen.

Det er bedst, hvis vantskruerne sidder klar på båden, når masten skal monteres. Det er en

god idé at løsne vantskruernes øverste split, så vanterne hurtigt kan komme på plads.

Klargør på samme måde fastgøringen af forstag og hækstag. Sørg for at have bolte til mastefoden klar, og placer ledninger til antenne og lanterne, så de ikke risikerer at komme i klemme.

Båden fortøjes ved kaj, så mastekranen kan svinges lige ud over mastehul eller -beslag. Hvis det ikke lykkes i første forsøg, må du senere flytte båden lidt.

Slå en strop om masten, og fastgør den i mastekranens krog. Masten skal løftes lige over sit tyngdepunkt – så mastefoden har en smule tendens til at vippe nedad. I de fleste tilfælde er der god balance i masten, når stroppen placeres lige under salingens beslag. Beslaget sørger samtidig for, at stroppen ikke glider.

Løft masten forsigtigt for at finde ud af, om det er det rigtige punkt, der løftes i. Hvis du ikke kan benytte salingens beslag som glidestop, må du sikre stroppen med et stykke tovværk, der trækkes ned og fastgøres i et mastespil.

Når du bruger salingens beslag som glidestop, kan det ske, at stroppen kiler sig fast under beslaget. Normalt er vægten fra kranens krog nok til at få stroppen fri. Du kan undgå evt. problemer ved at fastgøre en line til stroppen, så den senere kan hales fri nedefra.

Løft masten, og sving kranen ud over mastehul eller -beslag. Når masten nærmer sig en lodret position, gælder det om at undgå, at kranens wire rammer antenne eller windex.

Når masten er løftet til lodret, kan den sænkes ned over mastebeslaget eller ned i mastehullet. Når mastefoden sidder rigtigt i beslaget, kan du begynde at fastgøre og spænde forstag, bagstag og vanter midlertidigt. Er masten ført igennem et mastehul i ruffet, kan du derefter støtte masten med evt. mastekiler. Mastekranen skal fortsat støtte masten under dette arbejde.

Når masten er sikret, så den kan stå uden støtte fra mastekranen, slækkes stroppen, så den glider ned ad masten, hvor den kan tages af. Vær fortsat forsigtig med kranens wire, så dit windex ikke beskadiges. Sandsynligheden for at det alligevel sker er stor, så fortvivl ikke; det kan ske for enhver.

Når båden er rigget til, skal masten trimmes. I første omgang skal stag og vanter spændes op, så masten står rigtigt. Finere justeringer kan man først foretage, efter at båden har været på vandet, og de sidste finjusteringer af bådens trim er en proces, der kan tage lang tid.